

Obr. 5. Ostrožská Lhota. Pohřeb ženy v sídlištní jámě (H3). Foto Z. Kuchař.
Fig. 5. Ostrožská Lhota. Burial of a woman in a settlement pit (H3). Photo by Z. Kuchař.

Obr. 6. Ostrožská Lhota. Pohřeb ženy v sídlištní jámě (H4). Foto Z. Kuchař.
Fig. 6. Ostrožská Lhota. Burial of a woman in a settlement pit (H4). Photo by Z. Kuchař.

nelze rozlišit záměrně vyhloubenou hrobovou jámu, u dvou pohřbených jedinců však lze doložit prvky pohřebního ritu odpovídajícího pohřebním praktikám lidu kultury s lineární keramikou. Odkryté situace s lidskými skelety proto není možné jednoznačně označit jako plnohodnotné hroby, ale spíše jako pohřby v sídlištních objektech. Soubory movitých nálezů, vyzvednuté z jednotlivých kontextů, obsahují množství střepů keramických nádob zdobených liniemi, meandry, otisky nehtů a doplněných výčnělky a uchy. Na keramice se výjimečně objevily i plastické lišty zdobené otisky prstů. Některé plastické prvky na keramice nesou zoomorfní a antropomorfní symboliku (výčnělky tvarem připomínající tuří lebku a tlapu zvířete a dále fragment keramické sošky ve formě stylizované lidské ruky držící původně miniaturu nádoby). Na základě předběžného zhodnocení keramického materiálu jsou odkryté archeologické situace datovány do mladšího stupně kultury s lineární keramikou. Soubor nálezů dále obsahuje množství zvířecích kostí, předměty kostěné i parohové industrie, štípané a broušené kamenné artefakty, výraznou situaci představuje skupina celých i poškozených ručních kamenných mlýnků odkrytá ve výplni objektu č. 505. Objev čtyř neolitických pohřbů

v sídlištních objektech posouvá tuto lokalitu významně na nadregionální úroveň. Pro účely srovnání nálezů s jinými významnými neolitickými pohřebišti byly vyzvednuté lidské skelety a další vzorky neprodleně odeslány na odborná pracoviště k provedení antropologické analýzy, datačních, chemických a genetických analýz. Závěry již provedené antropologické analýzy kromě odhadu věku a pohlaví prokazují, že se ve dvou případech jedná o pohřby abnormálních jedinců, kteří vykazují známky metabolické poruchy způsobující poruchu růstu známou jako nanismus (Nývtová Fišáková 2024, 24). Keramický soubor pak vyžaduje provedení důsledné analýzy za účelem posouzení výskytu a míry kontaminace materiálem železovské skupiny, jejíž přítomnost byla v nevelké vzdálenosti severozápadně od místa výzkumu již v minulosti doložena (Chrástek, Bartík 2016, 170).

Literatura

Chrástek, T., Bartík, J. 2016: Ostrožská Lhota (okr. Uherské Hradiště). *Přehled výzkumů* 57(1), 170.

Nývtová Fišáková, M. 2024: *Analýza antropologického materiálu z Ostrožské Lhoty*. Uloženo: archiv Slovákého muzea v Uherském Hradišti.

Summary

A rescue archaeological excavation conducted in connection with the construction of a family house at the Ostrožská Lhota – ‘Lán’/‘Brodské’ site (Uherské Hradiště District) yielded a cultural layer and four human skeletons situated at the bottoms of shallow settlement pits (Fig. 5, 6). These included three adult women and one child approximately ten years old. The uncovered archaeological contexts were dated to the later phase of the Linear Pottery culture.

Zdeněk Kuchař, Dana Menoušková

Píšť (okr. Opava)

Ul. Strmá a Zahradní; „Za Humny“, parc. č. 1781/91–1781/93.

Kultura s lineární keramikou. Sídliště. Vertikální řez. Záchranný výzkum. Uložení nálezů: Slezské zemské muzeum.

Lokalizace: WGS-84: 49.9804919N, 18.1881947E

V lednu roku 2023 provedli pracovníci Slezského zemského muzea na katastru obce Píšť záchranný archeologický výzkum spojený s kladením podzemního vedení nízkého napětí. Při zemních pracích bylo v místě zjištěno celkem 13 zahloubených objektů (obr. 7), které lze na základě nalezeného materiálu datovat do neolitu, respektive do období kultury s lineární keramikou, pravděpodobně jejího mladšího stupně. Tato nová lokalita je situována severně od obce, mezi ulicemi Strmá a Zahradní, na mírném, k jihu obráceném svahu nad Píšťským potokem.

Literatura

Neuvedeno.

Summary

In 2023, a rescue excavation was conducted in connection with the installation of low-voltage power lines at the northern edge of Píšť (Opava District) in ‘Za Humny’ field (Fig. 7). The excavation yielded 13 sunken features that can be dated to the later phase of the Linear Pottery culture.

Jiří Juchelka, David Galia, Marek Pietoň

Obr. 7. Pišř. Zaměření jednotlivých objektů ve výřezu katastrální mapy. Grafika T. Petr.
Fig. 7. Pišř. Location of individual features in an excerpt from the cadastral map. Graphic by T. Petr.

Popůvky (k. ú. Popůvky u Brna, okr. Brno-venkov)
„Pod Šípem“, parc. č. 709/394.

Kultura s moravskou malovanou keramikou (neolit). Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezů: Moravské zemské muzeum.

Lokalizace: WGS-84: 49.184528428N, 16.485109568E

V květnu 2023 proběhl záchranný výzkum při výstavbě rodinného domu na parcele č. 709/394 v trati „Pod Šípem“. Prozkoumat se zde podařilo solitérní sídlištní objekt obsahující torzo větší hrncovité nádoby, která nesla kombinovanou výzdobu v podobě vhloubených otisků prstů v řadě kolem hrdla a plastického výčnělku. Vzhledem k rozměrům jámy a její výplni se zdá, že byla vyhloubena pouze pro uložení výše zmíněné nádoby. Objekt je součástí většího sídliště kultury s moravskou malovanou keramikou, které bylo v minulosti zkoumáno pracovníky Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i. (Čižmář 2017).

Literatura

Čižmář, I. 2017: Popůvky (k. ú. Popůvky u Brna, okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 58(1), 169.

Summary

In 2023, a rescue archaeological excavation conducted before the construction of a family house in ‘Pod Šípem’ field (Plot No. 709/394) near Popůvky u Brna (Brno-Country District) yielded an isolated feature of the Moravian Painted Ware culture, which contained a fragment of a larger pot-like vessel.

Katarína Bučová Čerňavová

Prostějov (k. ú. Vrahovice, okr. Prostějov)

„Trávníky“, parc. č. 746/1.

Kultura s lineární keramikou. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezů: Muzeum a galerie v Prostějově, p. o., inv. č. 335.870–336.547.

Lokalizace: WGS-84: 49.4769242N, 17.1435450E

Ve dnech 16. května až 5. prosince 2023 probíhal záchranný archeologický výzkum související s budováním základní technické vybavenosti pro výstavbu devíti rodinných domů na lokalitě „Trávníky“, k. ú. Vrahovice, okr. Prostějov (obr. 8). Stavbou dotčená plocha se nachází při jihovýchodním okraji Vrahovic, v blízkosti soutoku říček Hloučely a Romže (dále pokračujících jako řeka Valová), kde byla již dříve zjištěna existence sídliště kultury s lineární keramikou, kultury s moravskou malovanou keramikou a kultury nálevkovitých pohárů (např. Fojtík, Šmíd 2013; Fojtík 2016). Nebylo tak žádným překvapením, že též aktuální odkryvy poskytly další stopy staroneolitického osídlení, a to v podobě 14 archeologických situací. Za klíčový poznatek považujeme prokázání dlouhodobého trvání osady, která zde byla založena již v době kultury s lineární keramikou ve fázi LnK Ib (obr. 9) a setrvala zde až do fáze LnK IIb/III (blíže k užitému chronologickému členění cf. Čižmář 1998). Ze spektra obvyklých sídlištních jam se vymyká objekt K 501, patrně mělčí příkop s palisádovým žlabem, který opětovně upozornil na pravděpodobné ohrazení tohoto sídlištního areálu (Fojtík 2013). V materiální kultuře je pak nutné upozornit na početnější kolekci nástrojů vyrobených z kosti (masivní šídlo/bodec, 3 drobnější šídla, dlátko z púleného žebra a zdobenou píšťalku/vábničku? z duté ptačí kosti; obr. 10). Pomineme-li nejasné datování torza lidského skeletu zachyceného v podorniční vrstvě, pak jediným aktuálním dokladem post-lineárních aktivit zůstává zásobní jáma/sklípek (objekt K 512) obsahující epilengyelskou keramiku, a náležející tak až do vlastních počátků eneolitu. Nejen s ohledem na polohu lokality, ale i s přihlédnutím k chronologickému rozpětí neolitického osídlení místa můžeme toto sídliště považovat za součást rozsáhlé „centrální“ sídelní aglomerace kultury s lineární keramikou v širším prostoru tzv. Kralického háje (viz např. Humpola 2012). Samotná lokace této „rozlehlé osady na soutoku“, zachycené včetně birituálního pohřebiště (Šmíd 2012; 2013), může odrážet strategický prvek v podobě trvalejší splavnosti řeky Valové (Romže), tedy významného pravostranného přítoku řeky Moravy.

Obr. 8. Prostějov. Pohled na plochu archeologického výzkumu. Foto P. Fojtík.
Fig. 8. Prostějov. View of the excavation area. Photo by P. Fojtík.